

DANILO KIŠ VERSEI

ILLAT-ANATÓMIA

Odoratus impedit cogitationem
(Sz. Bernát)

íme
mi mindenből készül
egy hangzatos nevű parfüm
egyetlen unciája

9500 jázminszirmom
kell hozzá franciaországból
és 4800 rózsa
szintén franciaországból
s még nyolcvan olyan amit kegyetlenül halálra szomjazzattak
marokkó sivatagjaiban

kell még hozzá egy nőszirom-fajta
mely kizárólag
Firenze környékén terem meg
ahol vérfagyasztó krematóriumokat
emeltek és napkályhák
állnak üzemben
hogy a virágokból kicsikarják
a beismerést

végül kell ide harmincöt féle gyárilag
készült aromatikus
vegyszer
amit az egyensúly kedvéért
naponta többször ide-oda helyezgetnek
és így együtt tartják
az igen elfogult
s egymással összeférhetetlen
virágok lelkét

ŐSZ

kezdődnek a nászünnepek
a harkály szerelmes rikkantásai
dobpergésre hasonlítanak
a tetszés művészete végtelenül
változatos

a vadkacsák novemberben
jegyzik el egymást
előfordul
hogy egész oroszországból
érkezik egy vándor raj
és elvegyül az őslakókkal
il-de-france tavain
és akkor jönnek a nagy szerelmek
tragédiák és pletykák
kíséretében

SZEMÉTDOMB

Konzervdobozok

Napba lőtt s visszahullt
hüvelyek

eldobott kagylók
miket eső rág

romlott halak
szívük citromból

mindezt lassacskán
megeszik a füvek
a csontot is a bőrt is

mérhetetlen a füvek étvágya
a temetőkben és a
szemétdombon

Úvegek

1

Levendulától
kamillától
részegek

tüdejük
orgona

bor a
lelkük

üvegek flauták
a szívük narancs

2

leissza bennük magát
és támolmog a szél

vagy megőrül
vagy megmérgezi magát

vagy a mellüket szopja
vagy a szájuk csókolja

vagy vérük hörpöli
vagy szalmaszálon szívja

vagy esőt hív
hogymegfojtsa őket

vagy napot hív
hogyszomjan veszajtse

vagy földet
hogyzöldkővé változtassa

vagy holdat
hogyszösszezúzsa

és a folyóba szórja
mint törött tükröket

Keletkezés

1

először lett pondró
aztán lepke aztán
giliszta

és szúnyog és
légy és
ál-méh

az ál-méh szült
ganajtúrót

a ganajtúró tarajos
gőtét

és hetednapra
fölszáll a szemédombról
a madár

2

és leköp a földre
a füvekre
hangyákra

ezért most a füvek
az életére törnek

ezért a hangyák
csontjain lakmároznak

ezért a föld
kibabráál vele

égboltta változik
és a csőrét fölvérzi

Cipők

1

Hálalistennek
a szemétdombon
mind egyformák vagyunk

ne hazudj hogy az anyád
kígyó volt

az enyém
közönséges
dísznő

a sarkad sem bálban csorbult ki
hanem tehénlepénybe léptél

különben
majd meglátod ha jönnek az esők
vagy az olvadás

saját szülőanyád sem
ismerne rád egykönnyen

2

mi sem marad
hamis pikkelyeidből
mikor az eső megjön

bőröd csalóka lakkja
valkka fakul tavaszra

jön majd az ár
és lepisál
és kivájja szemed

és jön a fű majd
és keresztüldöf
és elaltat

s jön a gyerekhad
és nyelvédet kitépi
füled kinyújtja

inkább kérd az istent
hogy cigányok jöjjenek
dalukkal gyógyítsanak

talán még táncolhatsz is
a sárban
aranyfog csorba állban

míg meg nem szagulod
az ibolyákat

Refrén

jó a csavargóknak
jó a cigányoknak
aranypenzt találnak

jó a gyerekeknek
(jaj a gyerekeknek)
megfertőzi őket
a bánat

Ács Károly fordításai